

ЧОМУ КОЗАКІВ НАЗИВАЛИ ЗАПОРОЖЦЯМИ?

Перейди за посиланням і послухай пісню.

<http://surl.li/luimx>

- ? Яке враження справила на вас ця пісня? Чому?
- ? Про що в ній розповідається?
- ? Хто такі козаки?

Після розпаду Золотої Орди господарями Подніпров'я себе вважали татари. Їхня держава — Кримське ханство — розміщувалось на Кримському півострові. Звідси на українські землі татари здійснювали свої грабіжницькі походи. Тому цей край назвали Диким полем. Досить небезпечно було тут жити.

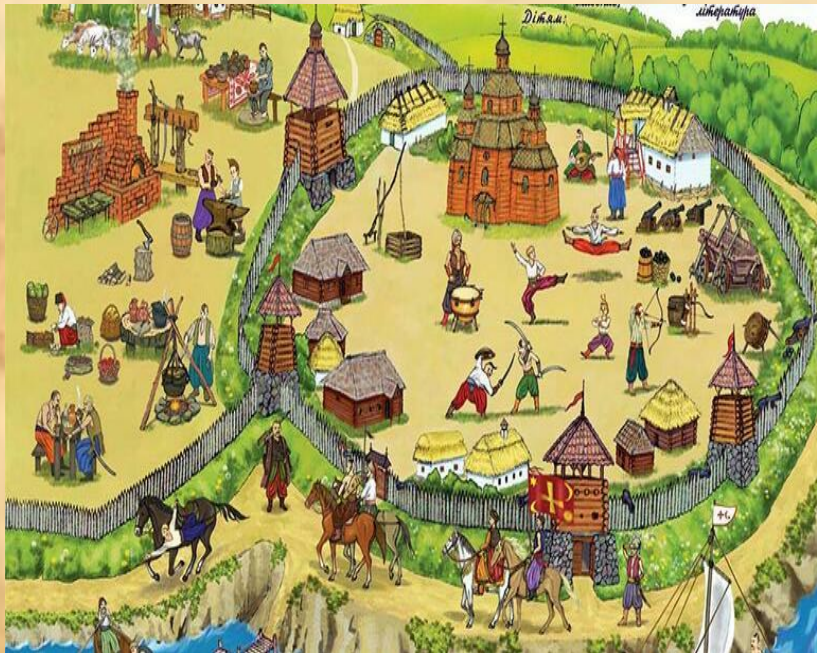
Шукаючи порятунку, мешканці українських міст і сіл змушені були брати до рук зброю. На територію Канівщини й Черкащини з посиленням польської сваволі сходилися втікачі з усіх куточків України. Постійна боротьба проти нападників перетворила хлібороба й ремісника на вмілого воїна - **козака**.

Слово **козак**, яке виникло тоді, вживалося на означення **вільних людей**, які населяли південноукраїнські степи. Перші відомості про українських козаків з'явилися у писемних джерелах у **1489** році. Життя в степу було сповнено небезпек, тому селилися козаки за **Дніпровими порогами** і за це українських козаків називали запорозькими, або **запорожцями**.

Захищаючись, козаки будували укріплення з січених дерев'яних колод - січі. Звідси і пішла назва **Січ** - табір козаків, огорожений зміцненням з січених колод. Нерідко поруч з цією вживалася й інша назва — **«Кіш»**. Всередині фортеці знаходився майдан із церквою та стовпом, де карали винних. Навколо майдану стояли великі довгі хати — **курені**, де жили січовики, будинки старшини, канцелярія, а далі — склади, арсенали, ремісницькі майстерні, торговельні лавки. Слово «курінь» означало і хату, де проживали козаки і була їхня кухня.

Перша Січ була заснована у 1556 році за дніпровськими порогами на **острові Хортиця**. Її засновником був **Дмитро Вишневецький**, в народних думах і піснях згадується, як **козак Байда**.

Запорізьку Січ вчені визначають як **козацьку республіку**. Правом голосу користувався кожен козак. Всі важливі питання козаки обговорювали на зборах, які називалися радами - від українського слова радити. Козацькій раді належала вся влада на раді козаки обирали **ГЕТЬМАНА** - головного командира війська на Січі, а також **козацьку старшину**. Рада збиралася по кілька разів на рік. Вона виносила рішення про війну і мир, військових походах.

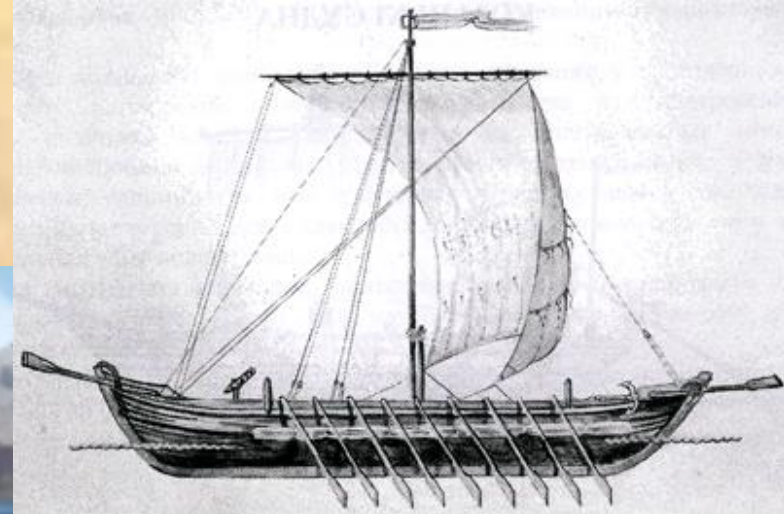
Умови життя козаків були суворими й простими, вимагали фізичної витривалості, здатності витримувати холод і спеку. Одяг простих козаків був із домотканого сукна й полотна. Із нього шили широкі **шаровари, сорочку**, поверх яких одягалися широкополі **жупани** та **каптан**, що підперізувалися **поясом**. Взуттям слугували **чоботи**, а головним убором **шапка**.

Козацька їжа була невибагливою, але поживною. Вони готували **саламаху, тетерю, щербу** - варені страви з пшона, житнього борошна й риби, уживали в їжу смажену дичину і в'ялену рибу. В короткі хвилини дозвілля козаки любили **заспівати пісню**, послухати гру **на кобзі або затанцювати**.

Зброю запорожці мали різноманітну: перевагу надавали **сагайдакам** зі стрілами, **списам**, **гаківницям**, пізніше в запорожців були **рушниці** або **мушкети**, **шаблі**, **пістолі**. Окрім того, доброю зброєю були **чингалі**, здобуті у турків ятагани. Кожен носив ту зброю, яку спромігся купити або здобути в бою. **Гармат** запорожці самі **не виплавляли**, а воювали тими, які відбивали у ворога.

Військовий флот війська становили виключно **чайки**, які називали **байдаками**. На своїх плоскодонних кораблях козаки могли проходити плавні, мілини і навіть дніпровські пороги.

Козацтво зробило великий внесок у закладення основ майбутньої української державності. А одним з необхідних елементів створення державності є символіка — **клейноди** (відзнака, атрибути і символи військової та цивільної влади й окремих військових і цивільних урядів.).

Однією з найважливіших ознак влади в козацькому війську була **булава**. Вона стала символом найвищої влади — гетьманства. Наступним не менш важливим атрибутом влади для козацтва був **бунчук**. Це був держак із золотою кулею. Найбільшою святинею козацтва вважалася **корогва** — особливий вид прапора. На Січову Раду козаків скликали **литаври**. Звуки литаври також супроводжували козаків під час походів. Усі козацькі клейноди зберігалися в **січовій Покровській церкві**, й виносилися тільки за наказом кошового отаман.

Цікавинки про козаків.

*Перейди за посиланням або QR-кодом
і дізнайся цікаві факти про козаків.*

<http://surl.li/luiov>

Рефлексія.

Зроби самоаналіз своєї роботи.

У мене залишилися
питання

Треба перечитати
деяку інформацію

Інформацію
розумію добре

Інформацію
розумію чудово

Інформацію можу
пояснити іншим

